

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankih ob **torških, četrških**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jeden mesec . . . 30, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece . . . 80 „ „ „ „ „ „ „ „
za pol leta . . . 1.50 „ „ „ „ „ „ „ „
za vsa leta . . . 10. „ „ „ „ „ „ „ „
Na naročbe brez priložne naročilnice se
ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.,
izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Oglas: se računajo po tarifi v petiti; za
naslov: s dobimi brkami se plačuje
prostor, kot obsega navadnih vrstic,
poslana, osmetruje in javno oglašuje, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsaka pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Narocnine, reklamnije in oglase spre-
jema **upravnništvo** ulica Molino pic-
colo št. 3, II. nadst. Odpri reklamacije
se prošle postnine.

„Edinost“ je mar 1.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Dan 1. maja.

Leta 1889 se je vršil v Parizu veliki
socialnodemokratski kongres. Na tem shodu
so bili sklenili, da naj odlej delavci po vseh
deželah praznujejo 1. dan maja, da dokažejo
s tem tesno vzajemnost delavskega stanu
širok svet.

V zmislu tega sklepa so vrhni vodje
socialistiškega gibanja uveli po vsej Evropi
viharne agitacije v ta namen, da se splošno
praznovanje delavstva na dan 1. maja raz-
vije do soglasne velikanske demonstracije, ki
naj bi imponovala na vse strani.

Včeraj je bil zopet ta znameniti dan
dan „delavskega praznika“. Povsem umestno
je torej, da si ob tem dnevu stavimo vpra-
šanje: je-li socialnodemokratska stranka
dosegla označeni svoj namen s praznovanjem
1. dneva v lepem mesecu majniku? Je-li res
prišlo do zaželjene vsakoletne splošne de-
monstracije delavcev po vsej Evropi? Dejstva
in vsakoletne skušnje od leta 1889 sem nam
pravijo, da ne. Kakor se je takó dogodilo že
marsikoli stranki, uverili so se tudi voditelji
socialistiškega gibanja, da se velika vpra-
šanja ne rešujejo golimi demonstracijami.

Do splošnega soglasnega postopanja
vsega delavstva ni prišlo, ker delavci sami
že s prvega začetka niso bili v soglasju med
seboj o potrebi in koristnosti demonstracije
v dan 1. maja. Po nekod proslavljajo ta
„imenitni“ praznik, po nekod pa ne; in še
tam, kjer ga praznujejo, ne praznujejo ga
vsi delavci, ampak le odlomki delavstva.
Praznovanje 1. majnika ni doseglo, kakor se
je nameravalo, splošnega in vseukupnega zna-
čaja in je po takem sklep kongresa v Pa-
rizu popolnoma zgrešil svoj namen. Je že
tako: praktične vsakdanje potrebe in pa ob-
stoječi odnosi so bili vsikdar močnejši, nego
pa sanjavi doktrinarizem posamičnih vodij.
In tako smemo reči že danes, da so vodje
socialnodemokratske stranke doživeli popo-
len flasko se svojim sklepom na kongresu v
Parizu.

To treba zabeležiti danes. Zabeleživšim
to golo dejstvo pa nam ne prihaja na misel,
da bi hoteli le za las vzkratiti važnost ve-
likega delavskega vprašanja. Ne, narobe:
uverjeni smo celó, da se bližamo dobi, ko se
bodo državni morali zaresno baviti s
tem vprašanjem. Slep in gluh bi moral biti
oni, ki ne čuje, kako to socialno gibanje
trka na naša vrata in vrata splošnega
zanimanja in skrbi se morajo odpreti
temu vprašanju.

Socialno gibanje med delavstvom pa ni
samo nujno in pereče, ampak je tudi povsem
opravičeno. Kdor ima le količjak čuta

do pravice in golega človeškega usmiljenja
do delavskega stanu v svojih prsih, ta mora
pripoznati, da je bilo do sedaj razmerje med
delodajalcem in delavcem neprimerno — kri-
vično. Veliki kapital izkorišča na nedovo-
ljen način delavno silo žuljavil rok: kapital
se množi bolj in bolj v rokah posamičnikov,
delavec pa — ki je in ostane temelj vsej
veliki produkciji — se ubiva v siromaštvu
in more le skrajnimi napor preživljati sebe
in svojo družino. In naj razna podjetja do-
našajo še toliko dobička in naj se ta dobi-
ček — ki ga znašajo v prvi vrsti delavske
roke na kup — še tako rapidno množi od
leta do leta, gmotno položeno delavca se ne
zboljša ni za las: ta posednji je danes še
vedno tam, kjer je bil pred desetimi leti —
v svoji stiski in bedi. Ne rečemo, da ne bi
bilo tu pa tam častnih izjem med podjetniki,
ki vidijo v delavcu svojega največjega — do-
brotnika. Ali te izjeme so, žal, le redke, sila
redke. Veliko več pa je takih podjetnikov,
ki vidijo v delavcu le svojo — mašino, ki
jo moraš vreči med staro šaro, ko ti je od-
služila in ni več za rabo.

Kdo bi torej zameril delavcu, zavedajo-
čemu se svojega tužnega položaja, koje po-
loženje je naravnost v zasnehi ceni in vred-
nosti delavca, da se je jel upirati takim od-
nosom ter da zahteva, da naj se razmerje
med delodajalcem in delavcem spremeni tako,
kakor zahtevata pravica in — vest! Zlasti
pa zahtevajo delavci po vsej pravici, da se
jim gmotno stanje boljše v isti meri, v koli-
kor se množe dobički podjetja, koje podpirajo
oni z delom svojih rok. Podjetnik imej
svoje dobičke, ali tudi delavec ima pravico
do gotovih odstotkov od teh dobičkov. Iz
kratka: stremljenje delavskega stanu po
zbolšanju svojega gmotnega položaja je po-
vsem opravičeno in pravično in prav ima de-
lavec, ako zahteva, da mu bodi plačilo pri-
merno njegovemu trudu in njegovim zaslugam.

Opravičenost delavskega gibanja je torej
očitna in oporekati jej more le oni, ki hoče,
da imej eden vse, drugi pa nič. In ker je
delavsko vprašanje zgolj posledica doseda-
njim krivičnim razmeram, dolžnost je vsem
činiteljem premišljati, kako bi se dalo rešiti
to vprašanje v obojestransko zadovoljnost.

Ali kakó? To je tisto vprašanje, ki dela
toliko preglavice državnikom in vsem drugim,
ki se bavijo se socialnim vprašanjem. Kakor
je krivo domnevanje onih, ki si domišljajo,
da se morejo izogniti temu vprašanju zanič-
ljivim bagateliziranjem, istotako se varajo
oni delavci, ki menijo, da morejo doseči svoj
cilj nasilnimi sredstvi: teroriziranjem in hrup-
nimi demonstracijami. To veliko svetovno
vprašanje se more rešiti povoljno le po za-

konitej poti: ne na ulici s praznimi demon-
stracijami v dan 1. majnika, ampak tam,
kjer snujejo zakone — v parlamentu. Tu
smo sedaj pri onem drugem važnem vpra-
šanju: pri vprašanju volilne pre-
osnove. Ako hočejo merodavni činitelji
odvrniti delavstvo od nasilnih sredstev in
vznemirjajočih demonstracij ter jih navesti
na pot zakonitosti, morajo jim tudi dati
priliko, da bodo mogli staviti svoje zahteve
in pojasnjevati krivice, na kojih trpe, legal-
nim putem — po svojih zastopnikih
v parlamentu. Iz tega spoznanja izvi-
rajo tudi klici delavskega stanu po poli-
tiških pravicah. Privolite torej delav-
cem pristajajoče jim politične pravice, dajte
jim pravo glasa, dovolite jim, da bodo mogli
na pristojnem mestu zagovarjati svoje
težnje! Stremljenje delavcev po političnih
pravicah ne izvira torej — kakor menijo ne-
katerniki — iz predrznosti in domišljivosti,
ampak iz spoznanja, da so opravičena priza-
devanja delavcev po zbolšanju gmotnega
blagostanja v tesni zvezi s podeljenjem poli-
tiških pravic. Hudournik je že pridrl v dolino
in ni je sile, ki bi ga mogla zavrniti nazaj
v hribove; pač pa je dolžnost človeški družbi,
da navede šumeče valovje v pravo strujo.

Vse to naj bi pomislili dobro tako de-
lavec, kolikor tudi drugi stanovi. Delavci naj
pomislijo, da prazne demonstracije v dan 1.
majnika pač morejo nekoliko vznemirjati —
redarje, da pa ne morejo dovesti do uredni-
čenja njih želja; ostali stanovi pa naj pomi-
slijo, da je tudi delavec koristen in neizo-
gibno potreben člen človeške družbe, kojemu
grede človeška in politična prava,
kakor vsakemu drugemu.

Politiške vesti.

Državni zbor. Poslanska zbornica je
nadaljevala predvčeršnjem razpravo o pre-
osnovi davkov, zaključivši posvetovanje o
obdačevanju železnice. V vsej tej razpravi
kaže se nam skoro pri vsakem š. — zlasti
se je pa to pokazalo pri š. 100. o obdače-
vanju posojilnic —, kako nasprotje vlada med
koalirano gospodo glede na vsako važnejše
vprašanje. Po hudih stiskah prerine se pre-
osnova davkov brzkone vendar-le do prvega
branja, s čemer pa se ni rečeno, da bode ta
predloga, ljubo dete finančnega ministra Ple-
nerja, tudi res pod streho. Skeptiki trde nam-
reč, da smemo že danes računati za gotovo,
da predloga pade v tretjem branju, ker ni
žnjo zadovoljen skoro nikdo. — V istej seji
je gospod minister za trgovino odgovoril na
interpelacijo poslancev grofa Frana Coro-
ninija in Burgstallerja o drugi

železniški zvezi Trsta z notra-
njimi deželami. Navajal je razne že
več ali manj znane načrte, zatrjeval je, da
se to vprašanje proučuje pridno in vestno,
ali pozitivnega in konkretnega vendar nismo
zvedeli ničesar. Mi razumemo torej dra. Lu-
ugerja, zakaj je zahteval, da naj se o tem
odgovoru otvori debata, kateri predlog pa je
zbornica odklonila, najbrže v dokaz, da ži-
vimo v dobi odkritosti in resničnosti. —
Istotako so odrekli nujnost predlogu poslanca
Pacáka glede imunitete govorov, ki ne stoji
v zapisniku, ker so se izustili na českem je-
ziku. V imenu koalicije je govoril proti nuj-
nosti — Poljak Jedrzejewski. Iz te
seje nam je slednjič objaviti, kar utegne raz-
veseliti Vipavsko dolino, da se nam-
reč vrše pogajanja med minister-
stvi za gradnjo železnice Gorica-
Ajdovščina! Da bi le iz teh pogajanj
kmalu prišli do praktičnih uspehov!

Različne vesti.

Imenovanje in premeščenje. Minister za
pravosodje je imenoval pristava pri okrajnem
sodišču v Ajdovščini, dodeljenega okrožnemu
sodišču v Gorici, dr. Henrika Tum o, sodnijs-
kim pristavom pri okrožnem sodišču v Go-
rici in pristava extra statum za področje
primorskega dež. višjega sodišča, dr. Frana
Andriča ter avskultanta Josipa Minija,
pristavoma pri dež. sodišču v Trstu. Preme-
ščen je pristav dr. Hugo Pangrazi iz
Tolmina v Ajdovščino, dodeljen okrož. so-
dišču Gorici, avskultant dr. Valentin Iso p
pa je imenovan pristavom pri okrajnem so-
dišču v Tolmini. — Minister za poljedelstvo
je imenoval gozdarskega upravitelja Alojzija
Werzerja v Motovunu višjim gozdarjem
v področju Goriškega gozdarskega ravna-
teljstva.

Nj. Vel. cesar ne pride v Ljubljano. Da-
nes imamo pred seboj podroben program, ki
je bil sestavljen za popotovanje Nj. Vel. ce-
sarja v Pulj in za dobo 3dnevnega bivanja
Nj. Velikanstva v Pulji. V tem programu ni
spomenjeno, da se cesar ustavi na vožnji v
Pulj v Ljubljani.

Črnogorska kneginja v Trstu. Predvče-
rašnjem opoldne dospel je v Trst kneginja
Milena Črnogorska na Lloydovem parniku
„Thetis“, prišedša naravnost z Cetinja. Kne-
ginjo je spremljal pobočnik Gjirković.
Kljubu temu, da ta vladarica popotuje in-
kognito, poklonila sta se ji na obali slučajno
tu navzoči črnogorski minister financ Mata-
nović in pa tukajšnji črnogorski konzularni
agent Ristić. Kneginja se je zvečer odpeljala
v Karlove vari.

spodnji posmeh na usta. — general Serva-
cijo Teuffenbach in polkovnik Mihajlo Rinds-
man. Prvi visok, močan in siv človek, obri-
toj glavoj, španjolskoj bradoj, nizkim čelom
in dolgim nosom, v vojski osoren, jeklen, da
surov. Kraj žene mačič (kotek), zaljubljen,
nežen kakor neumno jaganje. Tovariš mu je
bil manjši, ali ne manj močan, z debelo
glavoj, redkimi rusimi lasmi, velikimi ušesami,
rdečim licem in polnoj bradoj. Po nizkem
oglastem čelu, po topem nosu in praznih
modrih očeh videlo se je, da ta vojsčak ni
ne posebno bahločen, ne ostrega uma. Oba
ta prišleca bila sta oblečena v jelenovo gladko
kožo, in fini mozaik je kar škripal pod de-
belimi petami težkih čizm. Samo beli ovrta-
niki in široki klobuki s peresom razodevali
so, da sta gosposkega stanu. Po obleki bila
je jedina razlika med njima, da se je Teuffen-
bachu vil čez pleča črno-zolti pas cesarskega
generala, v tem ko je Rindsmanu dičil belo-
zeleni znak štajerske vojske.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

54

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

VIII.

V velikej dvorani samoborske ni bilo
za čudo ni žive duše. Vse tiho in nemo, ali
je zato živahnejše bilo v sobi gospe Klare.

Pravo čudo ta Klarina soba! Stala je v
stolpu proti Savi. Močni boki bili so višnjevo
barvani, nebolikoj bojoj, a po njih posute
zlate zvezde. Pozlačena rebra bokov spajala
so se v lepo izrezanem cvetu, s katerega je
visel na svilenej vrvič bakren pozlačen sve-
tilnik v podobi dveh amoretov, ki sta nosila
štiri baklje. Zidove so kinčale štiri umetno
tkan e taljanske preproge. Jedna preproga ka-
zala je čisto Suzano. Sred hladodejnih palm
teče srebrna voda. V njej stoji krasna žen-
ska, ogrnena tankoj haljoj, ki jej je sramež-
ljivo sklepala roke v krilu. Lepo je glavo
povešala na prsi; črni lasje plavajo jej po

belej polti, dolga tanke vejice prikrivajo jej
črne oči, a na drobnih bujnih ustnih igra jej
lagek smehljaj, okrog snežnobelih kolen krože
valčki bistré vode, a skozi vodo vidiš dve
nggi drobni, okrogli in beli. Ali dalje stoji
gost, širokolistnat grm, a na njem cvete
plamteči kelih (čašica) lotosa. Tu je zavetje,
izza tega grma prežita poželjivo dva starca.
Plešasta glava, nabrano lice, siva brada,
suhe roke — vse kakor da je okamenelo,
samo so jima oči žive; a oči gore, sevajo,
plamte kakor peklenski ogenj.

Na drugej preprogi videti je zlat šator.
Spreddaj stoji gorostas, osoren in črn. Vojniki
ga vežo, vojniki se smijo. A on divja, nogoj
se upira ob pod, žile so mu nabrekle, brada
se mu ježi, a oči — ah oči mu plamte, dve
grozni zvezdi, taki, da sežgete i nebo i
zemljo, iz očíj mu švigajo strele na lepo,
bujno žensko. Na levovej koži počiva žena.
Biser jej spenja zlate lase, a bujno jej telo
pokriva na pol nabrana halja se zelene in-
dijske svile. Vrh čela se jej blišči sijajen
smaragd, kakor grozno oko baziliskovo. Na-

slonila je glavo na zalito ramo, izpod zlatih
trepavic vhaaja jej pogled na velikana, a po-
smeh jej igra na bujnih ustnah. Glej, levo
roko dviga. Igra se nekoj stvarjo. Čudne
igračke! Drobní jej prstiči prebirajo črne,
junaške lase, ki jih je zapeljivka odrezala
velikani ter ga izdala Filistrom, smrtnim
sovražnikom židovskega rodu. To je zlata
kača Dalila, to je ukročni lev — Samson.
Ves pod bil je zložen iz drobnih pisanih ka-
menčkov v podobi zvezde. Velike vrata za-
krivalo je zagračalo (zastor) iz rdečega za-
meta, a v kotu lil je pozlačen zmaj vodo
bistrico v veliko marmornato kamenico
(školjko). Krog kamenice (školjke) cvetele so
v kristalnih kupah rože in lilije, ki so ti ma-
mille glavo milim vonjem. Po sobi frčale so
bele grlice, ljubé se in gučé. A na pročelju
stale so visoke pozlačene stolice, preprežene
modrim damaskom. Tu je vsprjemala Klara
mile goste.

Ta pot kratila sta samo dva moška
mladej udovi dolg čas, sede na velikih sto-
licah ter izmišljaje si šale, da izmamita go-

Po volitvah. Iz Pomjane nam pišejo: Tukajšnji podajaci koperske italijanske gospode, Gugnaz, Bartolich in družba, tolaže se z židovskim „Il Piccolo“, da bode volitev volilnih mož pri Babičih uničena. Tem ljudem se ni čuditi, ker ne mislijo so svojimi možgani, ampak z možgani koperske gospode; ali čuditi se je „Piccolovi“ čifutariji v Trstu, ki se smeši tako pisavo in prav nič ne pozna š. 30 volilnega reda za deželni zbor istrski. Slavni čifuti naj le vtaknejo svoj nos v omenjeni š. in takoj jim bode jasno, kake rešitve more pričakovati rekurz italijanske stranke.

K položaju v Ljubljani in okolici. C. kr. korespondenčni urad brzovlja iz Ljubljane 30. dne min. m.: „Minolo noč ob 1. uri 37 min. bilo je občutiti močan sunek, kateri je trajal samo jedno sekundo. Mnogo ljudi je preplašenih planilo iz svojih bivališč. Nove škode ni povzročil ta sunek.“

Velika je beda po vaseh na Ljubljanskem barju. Nedavno je bila tam povodenj, pozneje pa je še potres povzročil mnogo škode. Ljudje nimajo kaj sejati ali saditi in mnogi celo stradajo. Te dni je deželna vlada kranjska razdelila med ljudstvo, česar je neobhodno potrebno za obdelavanje polja in sicer za setev, odnosno sadenje 83 met. stotov krompirja, 23 1/2 met. st. ovsu in 27 met. st. fižola.

Darovi, pripisani „Edinosti“ za Ljubljano. V poslednjem izd. izkazanih 226 kron — st. Na novo so nam pripisali od sv. Ivana nabranih po veselici 13 . 12 „ J. L. 2 . — „ V krčmi Via Scoglio hšt. 794 je nabral Vrdelski klub „Naše“ 5 . 26 „ Skupno 246 kron 38 st.

Darovi tržaških Slovanov za Ljubljano. G. Jakob Gomilšak, c. kr. profesor v Trstu 50 kron — stot. O veselici pri sv. Ivanu dne 28. aprila nabranih. 300 . — „ Na drugem mestu izkazanih uredn. „Edinosti“ pripisanih 20 . 38 „ S že izkazanimi 6921 kron 90 „ Skupno 7292 kron 28 stot. Gori omenjeno svoto pri sv. Ivanu so darovali:

Č. g. kaplan Furlan 14 K., deželni poslanec Vatovec 10 K., Gašperčič Valentin 10 K., Kjuder Peter 6 K., Horak 6 K., Ponikvar 5 K., Mandič za zadržano družbo 5 K., deželni poslanec Dolenc 4 K., S. Mankeč 4 K., J. Mankeč 4 K., Šabec J. 4 K., Schermann 4 K., Rodbina Mikelič 3 K. 40 stot., Čuček 2 K. 40 stot., Černic 2 kroni 40 stot., Negode 2 K. 40 stot., Ribarič 2 K., 80 stot., Stritoff 2 K. 40 stot., Puskor 2 K. 40 stot., Colja 2 K. 5 stot., Kariž 2 K., Trobec 2 K., Čarga 2 K., Marchesini 2 K., Bajc 2 K., Zattioni 2 K., Vecchio A. 2 K., Grmek 2 K., Macak 2 K., Mušič 2 K., Godina S. 2 K., Bogdanovič 2 K., Ukmar 2 K., Čok 1 K. 40 stot., Zadnik 1 K. 40 stot., Cotic 1 K. 40 stot., Gasperčič J. 1 K. 40 stot., dr. Abram 1 K. 40 stot., Andrej Godina 1 K. 40 stot., Hvala 1 K. 40 stot., Sotlar Jakob 2 K. 60 stot., Vrabec 1 K., Furlan Alojzij 1 K., A. R. 1 K., J. D. 1 K., Žigar 1 K., Maioni 1 K., Skana 1 K., g. Lizeta 1 K., Ivan Forčič 1 K., N. N. 1 K., Marija Kosernik 1 K., J. Pertot 1 K., Delkin A. 1 K., Križman 1 K., Vatovec J. 1 K., J. D. 1 K., N. N. 1 K., Tavčar 1 K., Tomaž 1 K., Drobnik 1 K., Giacomini 20 stot., Katern 40 st., Kamušič 40 st., Mlač 40 st., Ambrož 40 st., Rebek 60 st., N. N. 40 st., Šuka 20 stot., Perpar 40 st. J. J. 80 st., Delkin 40 stot., N. N. 30 stot., Perušič 40 stot., Furlan 40 stot., Nehrony 40 stot., Kalister 40 stot., Kukanja 40 stot., Vitez 40 stot., Mekuš 40 stot., N. N. 40 stot., Šakar 40 st., Sušmelj 80 st., Zelen 40 st., Jajčić 40 stot., N. N. 40 stot., N. N. 40 stot., Počak 40 stot., Pregl 60 stot., N. N. 20 stot., Zupančič 40 stot., Pregl 40 stot., Kapun 40 stot., Hvala 20 stot., Škilan 40 stot., Godina 40 stot., Boretto 40 stot., N. N. 40 stot., Persolija 40 stot., Križnič 40 stot., Brnetič 10 stot., Nužan 40 stot., Lozej 60 stot., Kravos 60 stot., Ražen 60 stot., Jož 40 stot., J. Kovač 20 cent. in France Kažmeri edino krono ki jo je imel. — Od tega denarja se je poslalo v Ljubljano v ponedeljek 300 kron; ostalih 13 kron 12 stot., pa je vsprejelo uredništvo našega lista.

Pomoč Ljubljani. Z Reke je došlo „Sl. Naroda“ poročilo, da je tamošnji odbor za nabiranje milodarov za Ljubljano doslej nabral že nad 6000 gld. V dotičnem odboru delujejo v lepi slogi najodličnejši Reški Hrvatje iz Italijani. To dejstvo naj bi bilo v vzgled svojati okoli „Il Piccolo“! Sploh Hrvatje žrtvujejo po svoji moči za pobratime Slovence. Omenili smo že, da nabirajo milodare malone vsi hrvaški listi, njim na čelu „Obzor“ in „Hrvatska“. Večje svote, došle iz Hrvatske Ljubljani v pomoč, darovali so: Občinski svet v Petrinji 200 gld.; dr. L. Vidrič je nabral 180 gld., Petrinjski rodoljubi so darovali 112 kron; koncert v „Narodni čitalnici“ v Križevcih je vrgel čistega dohodka v prid Ljubljani 180 gld. 80 nvč.; „Križevačka dionička štedionca“ je darovala 100 gld.; tamošnji mestni zastop tudi 100 gld.; poleg teh pa je mnogo manjših daril. — Nadalje so darovali izdatnejše svote: Karol Neurentter, c. kr. vojaški intendant v Pragi 100 gld., županstvo v Ajdovščini-Šturjah je nabralo 152 gl.; družba za električne naprave v Noimbergu (Nemčija) darovala je 200 gld.; občinski svet v Solnogradu 500 gld.; Vinko Majdič v Kranju 1000 gld.; Ivan knez Liechtenstein 5000.; zavarovalna banka „Phönix“ 1000 gld.; II. vitez Preschera 500 gl.; Tolminski rodoljubi 102 gl.; baron Apfaltrern v Kropi 100 gld.; in župnija Planina v Logaškem okraju 100 gld.

Velika akademija „Tržaškega Sokola“. Društveno leto „Tržaškega Sokola“ blizu se svojemu koncu. Odstopajoči odbor pa res ni mogel dostojneje zaključiti svoje poslovne dobe, nego da je ukrenil prirediti telovadno predstavo v velikem stilu, da dokaže tržaškimi Slovincem, da se je to društvo v minolem letu zavedalo pravega svojega smotra, da je vstrajno in trudoljubivo gojilo svoj vzvišeni namen — telovadbo. In delalo se je, delalo, kolikor so le dopuščale skromne naše sile in skrajno neugodni okoliščini. Sad tega dela hoče pokazati naš dični „Sokol“ na akademiji, ki se bode vršila prihodnjo soboto v društveni telovadnici. Vsega kupe nastopi nad 60 telovadcev in — telovadkinj; tu nam pokažejo naši telovadci najrazličnejše, točno izvedene vaje na raznem telovadnem orodju. Pri nastopu gojencev prilika nam bode videti sad velikega truda in potrpežljivosti, telovadkinje nam pokažejo, da so velikim veseljem gojile telovadbo, in vsi skupaj — telovadci, telovadkinje in gojenci — prirede krasnih skupin ob električni razsvetljavi. Pri vseh vajah bode svirala vojaška godba, a pred predstavo bode ista godba proizvajala komad iz najpopularnejše opere češkega mojstra Smetane „Prodana nevesta“. Na to veliko veselico, zadnjo v tem društvenem letu, opozarjamo posebno vse rodoljube v mestu in po deželi. Kdor le more, pridi in osvedoči se, da Tržaški Sokol je krepko razvil svoja krila v ponosen vzlet! Pokažite vnovič svojo naklonjenost do društva, ki za res zasluži vse simpatije tržaških Slovencev!

Pevsko društvo „Danica“ na Kontovelju priredi dne 12. t. m. veselico s petjem, igro in plesom. Natančnejši program objavi se svoječasnno.

Za veliko akademijo „Trž. Sokola“ se bodo prodajali sedeži v četrtek in petek pri upravnistvu našega lista, ulica Molino piccolo št. 3 II. nastr. od 10—12 ure dop., in v soboto popoldne od 3—6 ure v društveni telovadnici, ulica Farneto na voglu ulice Amalia. Ker je zanimanje za to veselico vsestransko, opozarjamo slav. občinstvo, da si pravočasno preskrbi sedeže, kajti že sedaj je veliko oddanih, kakor smo se prepričali.

Družbi sv. Cirila in Metoda je postala pokroviteljica županija Breznica, doposlavlši družbi za pirihe 108 gld. 63 nvč., nabranih z ozirom na slovensko šolo v Velikoven. Pokroviteljici zastopnik bode vsakokratni Brezniki župnik ali njegov zastopnik. Posamezne vasi v županiji so darovale sledeče svote: Breznica 13.63 gld., Moste 11.68, Žirovnica 12.50, Breg 6.15, Selo 6.86, Zabrznica 7.11, Vrba 6.70, Studenčice 6.44, Rodine 9.16, Smokuč 20.81 in Doslovičje 7.59 gld. Zahvaljuje se vrlim Brezničanom za prelepi velikonočni dar, mora jih družbino vodstvo pohvaliti tem bolj, ker so s tem čim čim posnemali svoje duhovne rojake, o katerih smo nedavno poročali, da so darovali za slovensko šolo v Velikoven poldrugo družbino pokroviteljino. Ginjeni smo bili, ko smo čuli, da so tudi najrevnejše hiše v žu-

paniji si utrgele vsaj male svotice po 5, 10, 15 nvč. in semtertje dekle po 1 krono. — „Zrna do zrna pogača, kamen do kamena palača“; ali četudi ne potratna palača, vendar bode z božjo pomočjo kmalu stala čedna zgradba s podobo sv. Cirila in Metoda na čelu: „slovenska šola v Velikoven“, katera bode še poznim rodovom pričala o požrtvovalnosti slovenskega naroda.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Gorenjih Lezeč nam pišejo: V 48. številki „Edinosti“ je omenjen „pretresujoč dogodek iz Gorenjih Lezeč“, da je namreč povodom zadnjega potresa pal neki mrlič z mrtvaškega odra doli. Resnici na ljubo Vam naznanjam, da v tej vasi letos ni bilo še nobenega mrliča. Morda se je kaj takega dogodilo v Dolenjih Lezečah, duhovnije Divača, toda meni ni ničesar znano o tem. V naši fari ni potres povzročil nobene škode. (Opazka uredništva. O omenjenem dogodku se je govorilo sploh po Trstu in tudi drugi tržaški listi so govorili o tem. In tako smo priobčili tudi mi dotične vest povsem „bona fide“.)

Banka „Slavija“ v Pragi naznanja nam rezultat svojega poslovanja za leto 1894. Iz tega naznanila posneli smo nastopne številke: V letu 1894. je znašala inkasovana premija vseh oddelkov 2,073.298 gld. 81 kr. proti 1,890.265 gld. 2 kr. v letu 1893, torej več za 183.033 gld. 79 kr. Zavarovani kapital vseh oddelkov je 279.192.484 gld. 40 kr. proti 257.649.259 gld. 15 kr. v letu 1893, torej za 21,543.225 gld. 25 kr. več. Rezervni fond vseh oddelkov znašajo 6,375.397 gld. 60 kr., k temu prideta še uradniški in zastopniški penzijski fond, katerih prvi je narasel na 299.207 gld. 11 kr. in drugi na 144.887 gld. 82 kr. Prebitok za l. 1894. znaša za vse oddelke skupaj 250.119 gld. 16 kr. Škod izplačala je banka „Slavija“ od začetka poslovanja do konca 1894. leta 24,032.317 gld. 69 kr. Iz teh števil je razvidno, kako se razvija ta nas domači slovanski zavod od leta do leta in to v prvi vrsti radi tega, ker sloni na vzajemnosti in ker umno in varčno gospodari. Opozarjamo torej slovensko razumnstvo, da se glede zavarovanja obrača do banke „Slavije“ dajé jej prednost pred družimi konkurentnimi zavodi, ker mu ta podaje take garancije, če ne še boljše, kot vsaka druga zavarovalnica. Po geslu „Svoji k svojim“ pristopaj Slovenec k banki „Slaviji“ da se ta nas zavod še lepše razvije v korist Slovanstva.

Nenadna smrt. Natak Alojzij Bonzio iz Benetke, 47letni mož, službujoč v gostilni „Ai tre mori“ v ulici Chiaccera, umrl je predvčerajšnjem jutraj nenadoma v omenjeni gostilni. Siromak se je le tožil prišedši jutraj v službo, da ga boli glava. Sedel je ves onemogel na stol; gospodar je poklical Trevesa in ta, videvši, da je mož hudo bolan, telefonoval je po zdravniku na zdravniško postajo. Ko pa je le-ta prihitel, bil je Bonzio že mrtev. Bržkone ga je zadela kap na srcu.

Sodnjisko. 26letni slikar Avgust Meyer iz Draždanov je dobil 2 meseca ječe, ker se je upiral stražarjem, in jih opsoval, ker so ga mirili, ko je dne 22. marca t. l. razgrajal v neki gostilni. — 27letni kmet Ivan Kobencel iz Komenskega okraja se je dne 4. novembra min. leta v gostilni Tereze Pertotove nevarno grozil Josipu Cijaku, na katerega je bil ljubosumen. Zaradi tega pretenja je dobil Kobencel 3 mesece težke ječe. — Zasebnica Grazia Russian, 32letna soproga sodarja, dobila je 3 mesece ječe zaradi goljufije in sleparske krade. Ta ženska je strastno igrala na loteriji, in ker ji je primanjkovalo denarja, izposojevala si ga je, dokler ga je mogla dobiti, potem pa je ponarejala podpis svojega soproga na menjicah ter s tem napravila dolga za 1228 gld. 15 nvč. Ko je spoznala, da nima s čim plačati, prijavila je krado. — 15letna služabnica Ana Skala iz Zadra, je dobila zaradi tatvine mesec dni zapore. To dekle je vzel trgovec g. Karol Jazbic v Trstu v svojo hišo, kjer je ravnal z njo boljše kakor da mu je hčer, nego služabnica; v zahvalo mu je Skala ukradla žepno uro z verižico vred.

Policijsko. Neznani tatovi so se po noči na včeraj vtihotapili v stanovanje perice Marje Lapon na Greti hšt. 142 ter ji ukradli perila, vrednega okoli 60 gld. — 32letni težač Andrej Marin, stanujoč pri sv. Alojziju, je bil predvčerajšnjem jutraj z nekim, do-

slej nepoznanim tovarišem, v gostilni, ki je v kampaniji Kronest na Vrdeci. Tam sta možaka veselo pila, in zapila 1 gld. — toda ni eden ni imel s čim plačati „zajutrek“. Marinov drug jo je popihal. Marina pa je izročil gostilničar stražarju. Seveda se je Marino jezil in svojo jezičo je ohladil s tem, da je stražarja opsoval. To pa mu ni dosti pomagalo, kajti stražar ga je vklebil in odpeljal v zapor.

Koledar. Danes (2.): Atanazij, škof; Žiga (Sigmund). — Jutri (3.): Najdba sv. križa; Mavra, mučenica. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 4. uri 54 min., zatonil ob 7. uri 2 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 13.5 stop., ob 2 pop. 20 stop. C.

Najnovejše vesti.

Zader 30. aprila. Nadvojvoda Rainer je nadzoroval danes domobrnce.

Ljubljana 1. Včeraj zvečer ob 6. uri in 57 min. bilo je občutiti srednje močan, dve sekundi trajajoč sunek. Po noči je bilo občutiti dva rahla sunka. Vsled sunkov iz poslednjih dni se širijo razpoke na zidovjih.

Dunaj 1. Vreme je krasno. Delavci večega dela zasebnih podjetij praznujejo danes, na državnih zavodih pa so prišli na delo. Zborovanja so se vršila po programu. Mir se ni kafil.

Dunaj 1. Danes predpoludne je bilo 52 delavskih zborovanj, kojih se je udeležilo do 30.000 delavcev. Zborovanja so se vršila razmeroma mirno. Po nekotih krajih hoteli so delavci in delavke ovirati svoje sodruga pri delu. Redarji so posegli vmes in so zaprli nekoliko oseb. V predmestju Meidling so napadli straže s kamenji. Po deželi je minul dan razmeroma v redu.

Budimpešta 1. Po polnoči šlo je kakih 500 delavcev v mestni gozdlič, kjer jih je razpršila policija. V Miskolču prišlo je do hude praske med kakimi 1000 delavci, ki so hoteli slaviti 1. dan maja, in redarji. Več oseb so zaprli.

Trgovinske brojavke. Budimpešta. Pšenica za jesen 7.16-7.18 Pšenica za pomlad 1895 — do — — — — — Ovas za jesen 6.08-6.09 Riža za pomlad — — — — — Koruza za maj-juni 7.05-7.07, za juli-avgust 7.08-7.09 Pšenica nova od 75 kil. f. 7.80-7.85 od 79 kil. f. 7.45-7.50, od 80 kil. f. 7.40-7.55 od 81 kil. f. 7.45-7.50, od 82 kil. f. 7.50-7.55. Ječmen 6.65-6.80; prosa 6.20-6.80, riža nova 5.85-6. — — — — — Pšenice slabe. Prodaja 12.000 met. stot. po 2-5 nvč. ceneje. Vreme: jako lepo. Praga. Noradmiralni sladkor za maj f. 12.95 nova letina 12.10.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatelj precej f. 28-28.25. April. sept. f. 28.50-28.75 Concassé 29. — — — — — Četvorni 30- — — — — — V glavah (sodihi) 30.25

Havre. Kava Santos good average za maj 92.75, za juli 93.25.

Hamburg. Santos good average za maj 77- — — — — — september 76-25 december 74.25.

Dunajska borza 1. maja.

	1895	danes	včeraj
Državni dolg v papirju		101.80	101.50
„ „ v srebru		101.45	101.50
Avstrijska renta v zlatu		123.70	123.70
„ „ v kronah		101.55	101.50
Kreditno akcije		400.25	397.75
London 10 let		122.10	122.25
Napoleonini		9.99 1/2	9.70
20 mark		11.94	11.94
100 italj. lir		46.15	46.05

VABILO na veselico in ples

ki se bode vršil dne 8. maja t. l. v Šmarjah pri Sežani
v novo otvorjeni in z vsem potrebnim preskrbljeni gostilni. Ujldno vabi
Bijak Jakob, gostilničar in posestnik.

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačetu!“ pravi stari pregovor.

To velja po vsaj pravici za moj zavod, kajti le tako velika kupčija, kakoršna je moja, ima zbog gotovega plačevanja velikanskih množin blaga, in drugih prednosti, cene stroške, kar mora biti slednjič v korist kupovalca samemu.

Krasni vzorci zasebnim odjemalcem gratis in franko. — Bogate zbirke vzorcev, kakor še nikoli, za krojače nefrankovane.

Snovij za obleke.

Peruven in donging za velečastito duhovščino, predpisane snovij za uniforme c. k. uradnikov, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje, sukno za biljard in igralne mize, preproge za vozove, lode. Velika zaloga stajarskega, koroskega, tirolskega lodna za gospode in gospe po izvornih tovarniških cenah v tako veliki izbiri kakor takih ne more imeti niti dražjeje konkurencije. Največja izber le finoga trajnega sukna v najmodernejših barvah za gospe. Sukna ki se dajo prati, potni ogrtači od gld. 4 do 14 lrd., potem tudi potrebščine za krojače (kakor podstave za rokave, gumbi, šivance, sukanec itd.).

Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto volneno sukneno blago in ne deber kup čuje, katere veljajo komaj odškodnino za krojača, priporoča

IV. Stikarofsky, BRNO (avst. Manchester).

Največa zaloga tovarniškega sukna v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev. — Pošilja se le po Poštnem povzetju!

Svarilo! Agentje in krošnjarji ponujajo nedejstno svoje blago pod znakom „Stikarofsky blago“. Da zabranim varanje p. n. odjemalcev, naznanjam, da takim ljudem ne prodajam blaga pod nobenim pogojem. (24)